

Addenda bij Erfgoedbeheerplan 't Reigersnest

Addendum 1 - Afbakening van gebied van beheersplan

Addendum 2 - Overzicht van de gebouwen met benaming

Addendum 3 - Kadasterplan

Addendum 4 - Ministerieel Beschermingsbesluit, 6 sept 2002. Westkerke, Oude Gistelweg nrs. 29, 31, 33: Domein "'t Reigersnest" met buitengoed (nrs. 31, 33) en hoeve (nr. 29)

Addendum 5 - Bosbeheerplan "'t Reigersnest" te Oudenburg. BP WV 78. 18-12-2007

Addendum 6 - Synopsis (1) 't Reigersnest, Historiek en (2) 't Reigersnest, De Reigerie van Westkerke

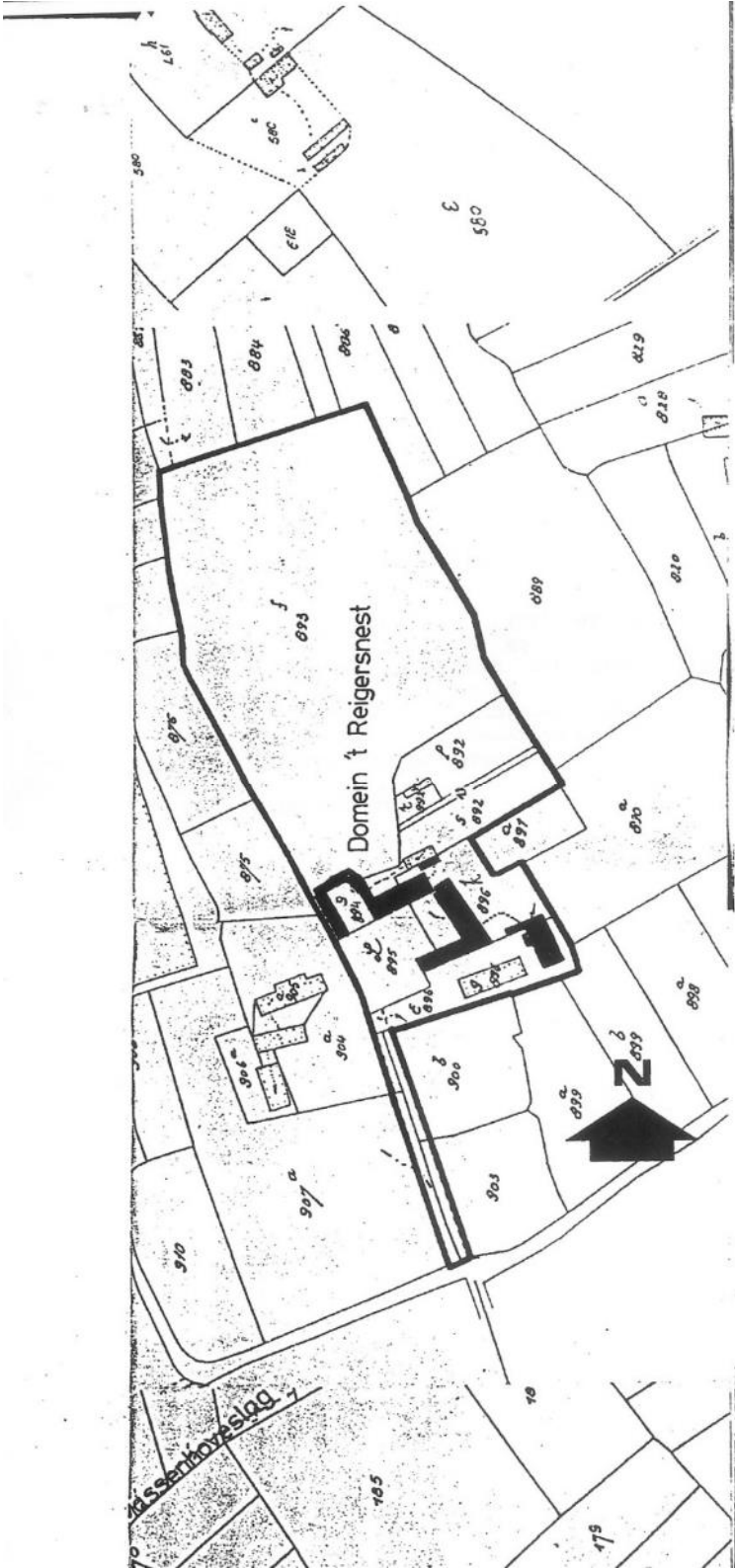
Addendum 7 - Bureau B. Delaey conservatie architecten, Brugge. " Buitengoed 't Reigersnest Oude Gistelweg 29-33 te Westkerke (Oudenburg). Verkennende voorstudie, september 2013." (niet afgedrukt; enkel bij digitale versie)

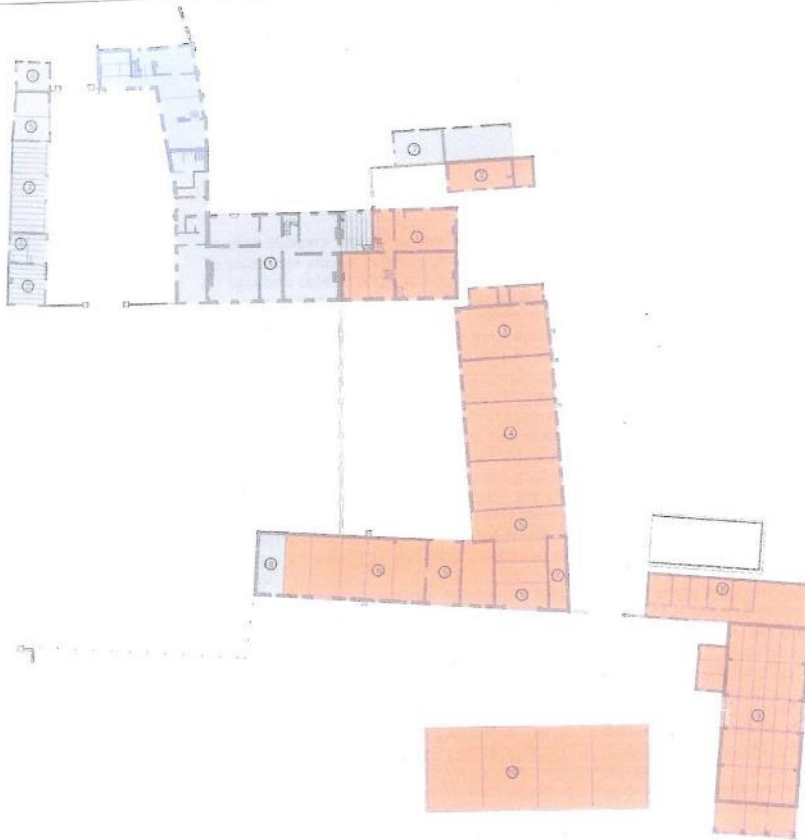
Addendum 8 - Rudolph Lange, aquarel bewaard in Flanders Field Museum te Ieper

Addendum 9 - Foto huidig dorpsgezicht

Addendum 10 - Luchtfoto

Addendum 11 – ZEN Erfgoed





functies van de gebouwen en gebouwdelen (linkerkolom landhuis; middelste en rechterkolom boerderij):

- ① WONING
- ② WERKPLAATS (VOORMALIGE GARAGE)
- ③ BAKOVEN
- ④ VOLIERE
- ⑤ SCHUURTJE
- ⑥ BERGING
- ⑦ TUINBERGING
- ⑧ GARAGE

- ① WONING
- ② BAKOVEN
- ③ PAARDENSTAL
- ④ KOEIENSTAL
- ⑤ DOORRIT

- ⑥ SCHAPENSTAL
- ⑦ KIPPENHOK
- ⑧ VARKENSTAL
- ⑨ SCHUUR
- ⑩ HANGAR

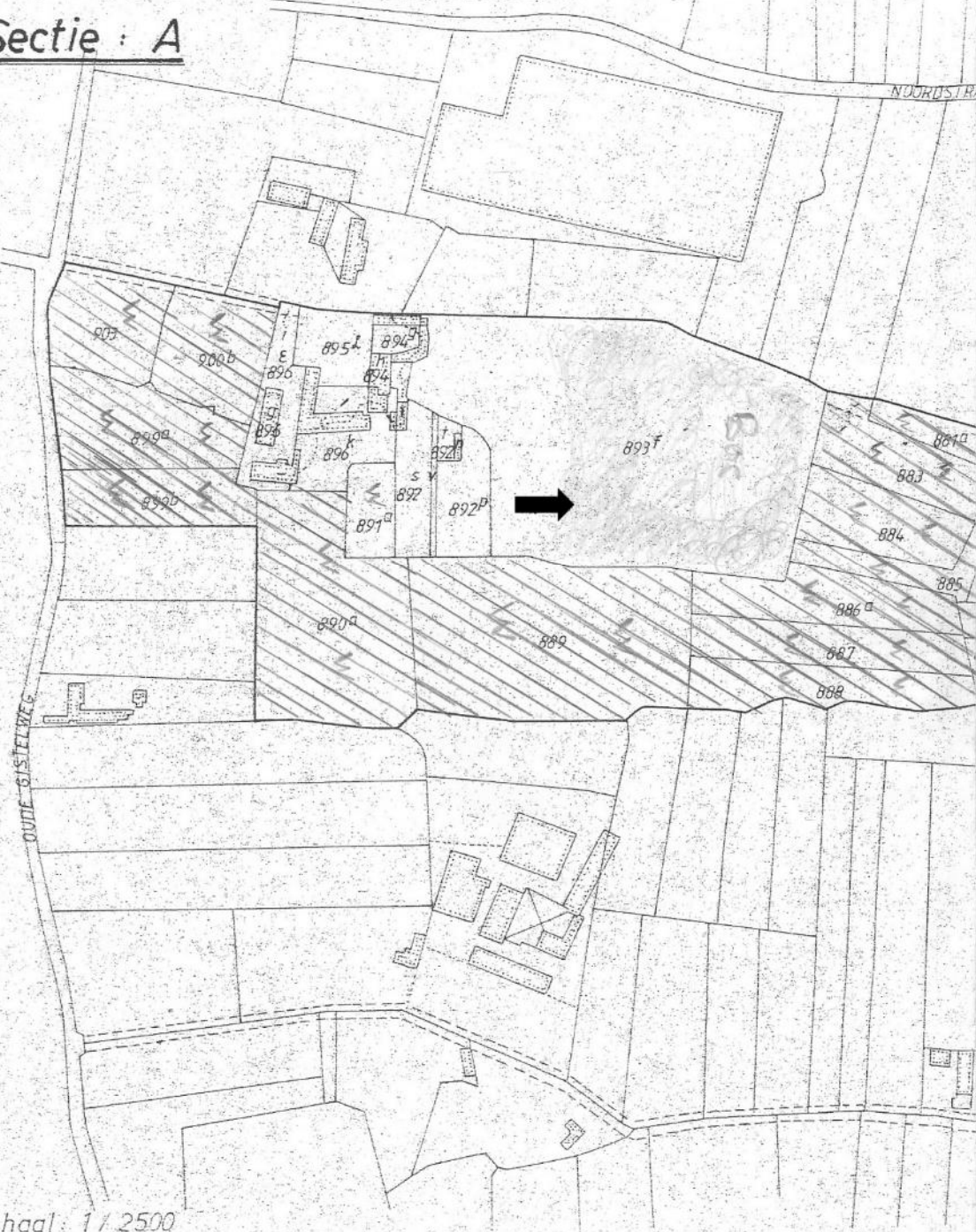
#33
blauw

#29 Landbouwbedrijf
#31 Grote huis
#33 Hovenierswoning

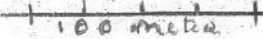
Gemeente : OUDEBURG 4^oafd.

Westkerke

Sectie : A



schaal: 1/2500





**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 3 juli 2002 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering,

Gelet op het ministerieel besluit van 03 oktober 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 mei 2002,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

1) Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn artistieke en historische waarde:
- als monument:
De schandpaal, opgesteld voor het portaal van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, gelegen te Oudenburg (Oudenburg), Limburg an der Lahnpark ;
bekend ten kadaster:
Oudenburg, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer ZONDER NUMMER.

De **artistieke** waarde wordt als volgt omschreven:
De schandpaal is een pijlervormige arduinen constructie met bovenaan een beeldhouwd reliëf met een interpretatie van het wapenschild van Oudenburg, bestaande uit de burcht met torens.

./..

Het boerenhuis is in kern 17de of 18de-eeuws: het traditionele boerenhuistype met een laaghuis en hooghuis (twee opkamertraveeën onder hogere nok) werd in de 19de eeuw verhoogd tot een groot boerenhuis van twee verdiepingen. Indeling bewaard, kelder met tongewelf, witgekalkte wanden.

Ten noordoosten van het boerenhuis zijn enkele kleine, zeldzaam geworden stalgebouwen bewaard: de rosmolen, de waterput met hefboom en het bakhuis.

10) Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische en socio-culturele waarde:

- als monument:

Het buitengoed "t Reigersnest" omvattende het hoofdgebouw, de voormalige en nieuwe hovenierswoning met bijgebouwen en hondenhok, de hoeve met het boerenhuis, wagenhuis- en stalvleugel, de schuur, de zomerkeuken met bakhuis, gelegen te

Oudenburg (Westkerke), Oude Gistelseweg 29, 31, 33;

bekend ten kadaster:

Oudenburg, 4e afdeling, sectie A, perceelnummers 894G(DEEL), 894H, 896K(DEEL).

De historische waarde, in casu ook de architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

- als zijnde een buitengoed met bijhorende pachthoeve waarvan de bouwgeschiedenis teruggaat tot de 17de eeuw, wellicht zelfs ouder, behorend tot de voormalige eigendom van de Kartuziers van het klooster van Genadedal (Brugge); wellicht in oorsprong opgetrokken als een 'oud schapengoed' en dus belangrijke getuige van de inpolderingen door de kloosterordes vanaf de middeleeuwen.
- als omvattend een hoofdgebouw vermoedelijk opklimmend tot het laatste kwart van de 18de eeuw, als eenvoudig maar verzorgd voorbeeld van laatclassicistische stijl. Behoudt zijn opmerkelijk verfijnd schrijnwerk, cf. de 18de-eeuwse schuiframen met grote roedeverdeling. Markerend is de aangebouwde huiskapel daterend van ca. 1885 met fraai uitgewerkte rondboogvensters met spitsboogmotief in de ijzeren roedeverdeling. Het interieur van woning en kapel bewaart grotendeels zijn 19de-eeuwse afwerking, cf. veelkleurige cementtegelvloeren in decoratieve patronen, eenvoudige schouwen en stucplafonds.
- als omvattend de voormalige hovenierswoning daterend uit het eerste kwart van de 19de eeuw en verbouwd in 1885, met segmentboogvormige galerij voorheen gebruikt als schuitbergplaats, deels dichtgebouwd in 1947. Samen met de nieuwe hovenierswoning en de bijgebouwen van 1947, opgetrokken in historiserende stijl naar ontwerp van de Oostendse architect S. Smis, opgesteld in U-vorm rond een binnentuin in aansluiting bij het hoofdgebouw en integraal deel uitmakend van het complex.
- als omvattend een historische polderhoeve, uitgebaat als pachthoeve behorend bij het buitengoed; in 1885 ervan gescheiden door twee bakstenen muren die de binnerven afsluiten. Bestaande uit o.m. een imposante L-vormige wagenhuis- en stalvleugel, een boerenhuis, zomerkeuken met bakhuis en een vrijstaande schuur. De afzonderlijke hoevegebouwen bewaren een gaaf 17de-, 18de- of 19de-eeuwse volume en indeling. Het driedelige wagenhuis en de dwarse stalvleugel hebben een 17de-eeuwse kern; het boerenhuis met opkamer dateert uit het laatste kwart van de 18de eeuw; de zomerkeuken met bakhuis en de grote schuur met typerende radvormige uilengaten werden opgetrokken in 1885.

J..

- Het uitzonderlijke siermetselwerk op de noordoostelijke zijgevels van de grote parallelle stal- en schuurvleugel, met jaartallen, spitsboogfriezen, kruisen en omlijstingen van de muuropeningen, bepalen het beeld van de hoeve. De opklimmende spitsboogfriezen in rode baksteen zijn een zeldzame en zeer geslaagde overname van de ornamentiek van de heersende architectuurstijl, in casu de neogotiek, in de landelijke architectuur.
- Het 19de-eeuwse bakhuis en wagenhuis zijn in een eenvoudige, gaaf bewaarde baksteenbouw opgetrokken.
 - De U-vormige opstelling van de gebouwen rondom een rechthoekig begraasd erf, met centraal op de achtergrond het boerenhuis, haaks daarop aan beide zijden het stal- en schuurgebouw en daarachter enkele nutsgebouwen, is kenmerkend voor grote West-Vlaamse polderhoeves.
 - Het geheel is door zijn opstelling en de specifieke versierde baksteenbouw een sterk architectonisch geheel.

13) Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische waarde:

- als dorpsgezicht:

Het Klokhof met voorliggende weiland, gelegen te

Oudenburg (Westkerke), Pardoestraat ;

bekend ten kadaster:

Oudenburg, 4e afdeling, sectie B, perceelnummers 464P(DEEL), 465C.

De historische waarde wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een oudere site met 19^{de}-eeuwse polderhoeve met voorliggend perceel dat historisch gezien behoort bij de hoeve, omdat het voormalige opperhof op deze plaats was gelegen. Vanaf de bouw van het nieuwe woonhuis aan de andere kant van het erf, werd dit perceel als weiland gebruikt. Het sterke architectonische ensemble van het boerenhuis en de twee parallelle vleugels is geconcipeerd om bekeken te worden vanaf de Pardoestraat, over dit weiland heen, dat deel uitmaakt van de oorspronkelijke site in het algemeen, en een noodzakelijke visuele omgeving vormt voor de hoeve in het bijzonder.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 06-09-2002

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,



Paul VAN GREMBERGEN

9. Westkerke, Oude Gistelweg nrs. 29, 31, 33: Domein "t Reigersnest" met buitengoed (nr. 31, 33) en hoeve (nr. 29).

Het domein "t Reigersnest" met buitengoed en bijhorende hoeve is een complex waarvan de geschiedenis teruggaat tot de 17de eeuw, mogelijk ouder. In oorsprong was het eigendom van de Kartuziers van het klooster van Genadedal te Brugge, vanaf het begin van de 19de eeuw kwam het in privé-bezit. Het geheel heeft een beeldbepalende ligging op het einde van een lange dreef. Het in laatclassicistische stijl opgetrokken hoofdgebouw uit de 18de eeuw met voor- en achterliggende tuin, is een eenvoudig maar verzorgd voorbeeld van een buitenverblijf dat door welstellenden uit de grote kuststad Oostende, in het nabije en toch landelijke Westkerke, werd verworven of opgetrokken. Typerend is de in 1885 aangebouwde huiskapel met grote rondboogvensters waarin ijzeren spitsboogvormige roedeverdeling. Bewaart het interieur met grotendeels 19de-eeuwse aankleding. Daarbij haaks aansluitend de voormalige hovenierswoning opgetrokken in het eerste kwart van de 19de eeuw en verbouwd in 1885. Aan de oostzijde, segmentboogvormige galerij gebruikt als schuitbergplaats, thans deels dichtgebouwd. Behouden kelder met tongewelf waarboven voutekamer met balkenzoldering. In 1947 uitgebreid met o.m. nieuwe hovenierswoning naar ontwerp van de Oostendse architect S. Smis in historiserende stijl. Aan de oostzijde bevindt zich een historische polderhoeve voor landbouw en veeveelt, deel uitmakend van het domein als pachthoeve. In oudste kern opklimmend tot de 17de eeuw. Bestaande uit semi-gesloten en losse bestanddelen rond verschillende binnenerven en een groot erf; eenvoudige verankerde baksteenarchitectuur, al dan niet witgekalkt. Het hoevecomplex omvat een grote L-vormige wagenhuis- en stalvleugel met 17de-eeuwse kern, een boerenhuis uit het laatste kwart van de 18de eeuw, een zomerkeuken met bakhuis en een vrijstaande schuur uit 1885.

In 1944 kwam in het bos aan de noordzijde van het domein het vogelreservaat "t Reigersnest" tot stand, dat uitgroeide tot de grootste broedplaats van de blauwe reiger in het land.

Het buitengoed z.g. "t Reigersnest" met bijhorende hoeve is gelegen te Westkerke, op het einde van een lange dreef in het verlengde van het zuidelijk deel van de Noordstraat aan het kruispunt met de Oude Gistelweg. Het domein strekt zich uit op een perceel evenwijdig met en ten oosten van het noordelijk deel van de Noordstraat.

Het buitengoed met hoofdgebouw, hovenierswoning en aanpalende hoeve kent een lange bouwgeschiedenis die teruggaat tot de zeventiende eeuw, wellicht zelfs ouder.

In oorsprong was het hele complex eigendom van de Kartuziers van het klooster van Genadedal te Brugge. Reeds in 1684 wordt in een ommeloper melding gemaakt van "ene hofstede" van de "Chartreusen", met ten noorden een boomgaard en een groot aantal percelen land. Op 18de-eeuwse figuratieve kaarten, o.m. de Ferrariskaart (1770-1778), is de bebouwing te zien : een hoeve met L-vormig grondplan en een bijhorende losstaande vleugel, vermoedelijk de oudste kern van het huidige hoofdgebouw met vooruitspringend centraal deel aan de achtergevel ; tevens enkele kleine losstaande bijgebouwtjes. Het geheel was voorzien van een walgracht. Het domein was toegankelijk aan de westzijde via de z.g. "oude Torhoutweg"; ten noorden van de hofstede bevond zich de z.g. "Chartreusen dreve". De dreef die thans naar het domein leidt is een restant van de oude Torhoutweg die in 1764 deels werd omgeleid naar westelijke richting, cf. het tracé van de huidige Noordstraat; de meer noordelijk gelegen dreef verdween. In de archiefstukken wordt de hoeve aangeduid als "oudt schaepgoet", wat kan wijzen op een vroege voorgeschiedenis, cf. de middeleeuwse

inpolderingen door kloosterordes van o.m. de schorrenvlakten die economisch vooral geschikt waren voor schapenteelt.

In de eerste helft van de 18de eeuw gebeurden enkele herstellingen aan de hoeve cf. diverse rekeningen; in opdracht van de eigenaar werden toen enkele landbouwgronden omgezet in bos.

Nadat de kloostereigendommen van o.m. de Kartuziers te Westkerke door de Franse Revolutie verbeurd werden verklaard, verkocht de Franse Regering in 1800 de hofstede aan August Wielant. Een kaart van 1823 duidt het geheel aan als "*casteel goed ende hofstede*" met een duidelijk uitgebreide en meer gesloten bebouwing : de L-vormige hoeve sluit aan bij het hoofdgebouw dat aan westzijde met een haakse zijvleugel werd uitgebreid; ten noorden is een vijver aangelegd.

In 1834 verkopen de erfgenamen het goed aan Louise Ocket-De Swelgh als "*een schoon, aengenaem, wel en onlangs nieuw gebouwd kasteelgoed met remisen, stallingen en verdere gebouwen (...) vijvers, boomgaerd, lust en hovenierhoven*" met bijhorend "*ene hofstede met woonhuis voordien pachter, schuur, stallingen en verdere toebehooren (...)*". Wellicht wijst de tekst hier op de eerder vernoemde verbouwingen aan het hoofdgebouw. Tot het goed behoorde tevens een aangelegde tuin en park.

In 1862 kwam de eigendom door erfenis in handen van dochter Virginie Ocket en haar echtgenoot Thomas van Iseghem, grootvader van André-Jean Van Iseghem, burgemeester van Oostende van 1805-1814. Vanaf dan bleef het onafgebroken in handen van de voorname Oostendse familie Van Iseghem die het buitengoed in gebruik nam als vakantieverblijf, op dat moment gekend als de z.g. "*Campagne*" van Westkerke.

In 1885 liet de toenmalige nieuwe eigenaar, advocaat Isidoor Van Iseghem, diverse verbouwingen uitvoeren. Twee scheidingmuren werden opgetrokken tussen de hoeve en het buitengoed. Het wagenhuis van de hoeve werd ingekort, een schuur en zomerkeuken met bakhuis werden opgetrokken en de stalvleugel kreeg een aanbouw.

In die periode nam een pater Jezuïet uit de familie Van Iseghem (Emile) zijn intrek in het buitengoed om gezondheidsredenen. Om hem toe te laten de mis te lezen, bouwde men een kleine huiskapel aan de westzijde van het hoofdgebouw krachtens een pauselijke toelating of "induct" dat om de twee jaar moest vernieuwd worden. In het verlengde daarvan werd de westvleugel palend aan het hoofdgebouw verbouwd tot hovenierswoning met een open bergplaats voor de schuit waarmee de vakantiegangers van het kasteel op de vijver konden spelevaren. Aan de westzijde van het buitengoed worden enkele niet nader gespecificeerde nutgebouwen opgetrokken.

Tijdens de Eerste en de Tweede Wereldoorlog werd het domein verlaten door de eigenaars wegens de nabijheid van het front. In 1914-1918 besloot het Duitse "Oppercommando" om er een telefooncentrale in te richten die de uit Berlijn komende berichten doorzond naar de troepen aan de IJzer. Getuige hiervan zijn o.m. de vele "relais" of telefoonverbindingonderdelen en wapens die opgegraven werden bij het uitbaggeren van de kleine vijver (na de Tweede Wereldoorlog). Uit de Eerste Wereldoorlog dateert tevens de geschilderde tekst op de zolderverdieping "*HOTEL HEINRICH HOFMANN AUS KNÜTENDORF B / REFRAU AM 15.11.1917 ODERFROTEN (?)*". Toen de Duitsers bij het einde van de oorlog (1918) het domein moesten ontvluchten namen ze de ganse inboedel mee; het buitengoed raakte in deze periode verkommerd.

Kautendorf b/Renau, Oberfranken - 95182 Döhlau

In 1937 werd de hangar ten zuiden van de hoeve gebouwd; in 1942 en 1944 onderging het domein enkele grenswijzigingen en verdelingen. Na de verkoop aan Camiel Depuydt-Van Iseghem werd in 1946 achteraan een deel van het boerenhuis bij het hoofdvolume gevoegd,

met name het keukentje. Het jaar erna -in 1947- werd een nieuwe hovenierswoning opgetrokken naar ontwerp van architect S. Smis (Oostende); de open schuifbergplaats werd verbouwd. De bijgebouwen aan de westzijde werden deels afgebroken en verbouwd met o.m. integratie van een duivenhok en vogelkooi. De aanleg van de voor- en achtertuin werd gerealiseerd door tuinier en plantenkweker Cappelier (Gistel). In 1957 en 1958 gebeurden nog enkele grenswijzigingen aan de diverse percelen.

In 1944 kwam in het bos aan de noordzijde van het domein het vogelreservaat "t Reigersnest" tot stand, een broedplaats van de blauwe reiger die, na de volledige uitroeiing tijdens de Tweede Wereldoorlog, vanuit Veurne werd overgebracht naar Westkerke. Het Reigersnest in Westkerke groeide uit tot de grootste broedplaats van de blauwe reiger in het land. Thans is het reservaat eerder bedreigd door o.m. de aanwezigheid van de autoweg A 18 Jabbeke-Nieuwpoort die het jachtgebied van de reiger in twee snijdt en door uitstoot van verwarmingsinstallaties van een tuinbouwbedrijf.

De toegang tot het domein wordt gevormd door een dreef met Witte Paardekastanjes, waarbij het laatste stuk van de weg nog als kasseiweg behouden is. Vanaf de gemetste stijlen met houten hekken, begeleiden zes grote taxussen de halfverharde toegang tot de eivormige rotonde voor het woonhuis. Verschillende Levensbomen en Aucuba verzorgen het wintergroene aspect van het voorerf.

Het complex bestaat uit het hoofdgebouw, waarnaast aan de westzijde de voormalige en nieuwe hovenierswoning met bijgebouwen en kleine binnentuin. Ten oosten aansluitend op het hoofdgebouw de hoeve met boerenhuis en haaks geplaatste wagenhuis- en stalvleugel, een zomerkeuken met bakhuis, een grote schuur en een hangar. Ten noorden van het complex een grasveld met boomgaard met aansluitend het bos met vijverpartij waarin het reigerreservaat. In de zuidoostelijke hoek een moestuin met centraal pad behorend bij de hoeve.

Hoofdgebouw (nr. 31) met voor- en achterliggende tuin vermoedelijk opklimmend tot het laatste kwart van de 18de eeuw.

Exterieur. Dubbelhuis opgetrokken in laatclassicistische stijl van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (S-pannen, nok // straat); houten gootlijst op klossen. Oorspronkelijk voorzien van klokkentorentje; thans verdwenen. Verankerde witgeschilderde baksteenbouw met lage zwartgepekte plint. Lijstgevel met rechthoekige muuropeningen, smaller op de bovenverdieping; betegelde afzaten. Verzorgd 18de-eeuws houtwerk: schuiframen met grote roedeverdeling; luiken op de benedenverdieping. Rechthoekige deels beglaasde vleugel deur met fijnmazig hekwerk en rechthoekig bovenlicht. Aan westzijde *huiskapel* aangebouwd ca. 1885. Verankerde witgeschilderde baksteenbouw van één travee en één bouwlaag onder pannen lessenaardak. Aan zuid- en westzijde grote rondbogige muuropeningen met verzorgde ijzeren roedeverdeling met spitsboogmotief; onderaan opengaande raamvleugels. Achtergevel met zes ongelijke traveeën en bakstenen gevelparement; sporen van verdwenen beschildering en muurankers. Rechthoekige muuropeningen met behouden schrijnwerk: T-vensters op benedenverdieping, schuiframen op bovenverdieping; grote roedeverdeling. Rondbogige muuropeningen in derde travee links met radvormige roedeverdeling, o.m. in bovenlicht. Centraal rechthoekige deels beglaasde deur; rechts twee vleugeldeuren deels beglaasd met glas-in-lood en rechthoekig bovenlicht.

Typerende dubbelhuis-*plattegrond* met centrale gang leidend naar de tuin; traphal aan oostzijde. Links en rechts van de gang twee grote voorplaatsen, achteraan twee kleinere zitplaatsen en een keukentje, oorspronkelijk behorend tot het naastliggende boerenhuis. Uiterst links vooraan de bijgebouwde huiskapel. Op de verdieping zeven slaapkamers.

In zuidwestelijke hoek van de binnentuin achter een ijzeren hek een conisch bakstenen hondenhek.

Aan de oostzijde van het gebouwencomplex bevindt zich de historische *hoeve* (nr. 29), een polderhoeve voor landbouw en veeteelt

In oudste kern (de wagenhuis- en stalvleugel) opklimmend tot de 17de eeuw, cf. vermelding in een ommeloper van 1684, vermoedelijk zelfs ouder cf. aangeduid in archiefstukken als "*oudt schaepgoet*" (cf. supra). De hoeve is gedeeltelijk gescheiden van het buitengoed door twee bakstenen scheidingsmuren ten noorden en zuiden van het boerenhuis, opgetrokken in 1885; aan de noordzijde is er een poortje in de muur dat toegang geeft op de tuin van het hoofdgebouw. De erftoegang bevindt zich rechts van het wagenhuis, gemarkeerd door een ijzeren hek tussen twee gecementeerde pijlers met aangrenzend bakstenen muurtje. Aan oostzijde groot, deels onverhard erf met mestvaalt; ten noordoosten de moestuin en tuin behorend tot de hoeve.

De hoeve bestaat uit semi-gesloten en losse bestanddelen, gekenmerkt door verankerde baksteenbouw van één bouwlaag onder pannen zadeldaken (S-pannen).

Centraal -en tevens het oudste gedeelte- in het hoevecomplex is de imposante *wagenhuis-* en *stalvleugel*, L-vormig opgesteld rondom een groot onverhard binnenerf begrensd door de scheidingsmuur aan westzijde. Typerende overstekende dakranden. Ten zuiden van het binnenerf een driedelig *wagenhuis* met grote korfboogvormige doorritten en poorten. Kleine vierkante muuropeningen en rechthoekige deur aan de voorzijde. Langs de erfzijde zijn de middelste doorrit, een muuropening en de luchtgleuven dicht gemetst; centraal een steunbeer. Hooizolder bereikbaar via ladder, onder gordingenkap met schaargebinte en nokgebinte met makelaar en steekschoren. Haaks hierop aansluitend en ten oosten van het binnenerf de dwarse *koeienstal* gemarkeerd door steunberen; kleine getoogde muuropeningen met afzaat; tweedelige staldeurtjes en rechthoekige poort onder verhoogde dakoverstek; houten laaddeur onder klimmend dak. Aan de zijde van het binnenerf een korfboogpoort. Binnenin afdekking door diltepersen op ronde balken en moerbalken onder dakkap met krukgebinte; behouden arduinen slieten. Ten noorden haaks erop aansluitend de in 1885 aangebouwde kleine lage witgekalkte stalvleugel op zwartgepekte plint onder lessenaarsdak met voorliggende stoep.

Ten noorden, het *boerenhuis* daterend uit het laatste kwart van de 18de eeuw. Leunt aan bij het hoofdgebouw met een klein verhard erf, ingesloten door scheidingsmuur aan west- en noordzijde. Dubbelhuis van vier traveeën en anderhalve bouwlaag onder mank zadeldak (nok // straat), aan de zuidgevel linkertravee als opkamertravee onder verhoogde dakoverstek; witgekalkt op zwartgepekte plint. Rechthoekige muuropeningen met deels bewaard schrijnwerk cf. enkele schuiframen met grote roede-verdeling; houten luiken. Rechthoekige nieuwe deur. Interieur naar verluidt vernieuwd na de Tweede Wereldoorlog; behouden kelder met tongewelf.

Het kleine ingesloten verharde erf is aan de west- en noordzijde begrensd door de bakstenen scheidingsmuur die sinds 1946 de laatste travee aan de noordzijde voegt bij het hoofdgebouw (cf. supra).

Aan de noordzijde van het kleine binnenerf een witgekalkt bijgebouwtje van twee traveeën en een bouwlaag, opgetrokken in 1885 en ingericht als *zomerkeuken* met *bakhuis*; vloer met zwarte arduinen tegels. In het verlengde aan de oostzijde een kleine bakstenen aanbouw; aan de achterzijde een recentere grote bakstenen aanbouw.

In zuidoostelijke hoek van het hoevecomplex de grote vrijstaande *schuur* gebouwd in 1885 (nok ⊥ straat); dwarsschuur van vijf traveeën met grote lucht- en lichtgleuven en typerende

Interieur. De afwerking dateert grotendeels uit de 19de eeuw. Veelkleurige cementtegelvloeren in decoratieve patronen in gang, traphal, zitplaatsen en kapel.

Woonvertrekken met eenvoudige schouwen in marmer of hout; stucplafonds met kooflijsten en moulures. Zitplaats links vooraan met centraal rozet in stucplafond; heringericht in 1946 door de toenmalige eigenaar Camiel Depuydt-Van Iseghem met o.m. houten lambrisering en schouw in siermetselwerk met centraal op de boezem een ruitvormig patroon met bovenaan in een banderol "T REIGERSNEST" waaronder afbeelding van een reiger; links en rechts respectievelijk de wapenschilden van de families Depuydt en Van Iseghem. Het wapenschild van de familie Depuydt wordt herhaald in de sluitsteen van de in sierbaksteen uitgevoerde segmentboog van de doorgang tussen gang en traphal.

Kapel met bepleisterd tongewelf.

Keuken met balkenroostering en houten deurtje met bewaard hang- en sluitwerk. Binnendeuren met origineel schrijnwerk; bewaarde houten binnenluiken in zitplaats rechts achteraan.

Eenvoudige houten *bordestrap* met balustervormige trappaal. *Traphal* van beneden- tot zolderverdieping voorzien van marmerimitatieschildering.

Bovenverdieping met plankenvloeren. *Slaapkamers* met houten schouwmantels; ingemaakte houten kast in slaapkamer rechts vooraan; geschilderd rozet op plafond in slaapkamer links vooraan.

Zolderverdieping met gordingenkap van vijf traveeën met schaargebinten en nokgebinten met steekschoren, voorzien van telmerken. Behouden indeling van kamertjes voor het dienstpersoneel; op een muur ervan geschilderde tekst uit de Eerste Wereldoorlog (1917), cf. supra.

Ten westen van het hoofdgebouw de *voormalige* en *nieuwe* hovenierswoning (nr. 33) samen met de bijgebouwen opgesteld in U-vorm rond een binnentuin, met toegang aan zuidzijde aan weerszijden geflankeerd door bakstenen pijlers en laag muurtje.

De *voormalige hovenierswoning*, aansluitend ten noorden van de huiskapel van het hoofdgebouw, dateert uit het eerste kwart van de 19de eeuw met mogelijk oudere kern, verbouwd in 1885 en (deels) in 1947. Bestaat uit een lange witgekalkte verankerde baksteenbouw onder zadeldak (S-pannen, nok \perp straat) van één bouwlaag en zeven traveeën; zwartgepekte plint. In de vier zuidelijk traveeën -o.m. opkamertravee- was de voormalige hovenierswoning gevestigd, de drie traveeën aan noordzijde werden gebruikt als schuitbergplaats met een open segmentboogvormige galerij aan de oostzijde, dichtgebouwd in 1947 bij het optrekken van de nieuwe hovenierswoning en gebruikt als keuken en bergplaats. Rechthoekige muuropeningen. Bewaard schrijnwerk met roede-verdeling.

Het interieur bewaart nog de kelder met tongewelf waarboven voutekamer met balkenzoldering; tevens enkele 19de-eeuwse deurtjes met behouden hang- en sluitwerk. Naar verluidt tegeltje in de vloer van de voutekamer met 17de-eeuwse datering.

Ten westen, haaks aansluitend op de schuitbergplaats, werd in 1947 de *nieuwe hovenierswoning* opgetrokken naar ontwerp van architect S. Smis (Oostende), na afbraak van enkele 19de-eeuwse stallingen. Baksteenbouw van twee traveeën en anderhalve bouwlaag onder zadeldak (nok // straat) in historiserende stijl cf. aansluitend bij de oudere bebouwing.

Aan de westzijde van de binnentuin de *bijgebouwen*, op de plaats van de in 1885 opgetrokken nutgebouwen die in 1947 deels werden afgebroken en verbouwd. Verankerde baksteenbouw van één bouwlaag onder zadeldak (S.-pannen, nok \perp straat). In het midden lager gedeelte met geïntegreerd duivenhok en vogelkooi; centrale deurtravee met windveren en -latten onder haaks aansluitend zadeldak. Aan weerszijden poorttraveeën, rechts onder I-balk.

Dat de woonst georiënteerd werd in de richting van de poldervlakte en de stallen op de hoger liggende zandgronden achter de woning werden ingeplant, is dan ook geen toeval. Zo ook bevinden de nutstuinen zich op de overgang tussen zand en klei.

De kaart van Ferraris (1770-1778) vermeldt het gehucht "Redinnetstraete", ter hoogte van de site. Een beperkt gebouwtje staat ingeplant ter hoogte van de huidige boomgaard, achter de woning en stalling. Ten zuiden en ten zuidoosten van de site situeert zich thans verdwenen kleinschalige bebouwing. Net ten noorden van de huidige site bevond zich het eerste bebouwde perceel. Op de Vandermaelenkaart (ca. 1845) staat de site ingetekend met ongeveer het grootste gebouwencomplex van de omgeving. Op de M.C.I.-kaarten (tweede helft 19de eeuw) verschijnt dan de sikkelvormige vijver, met de boomgaarden, de moestuin en het bos, dat in de eerste helft van de 20ste eeuw wordt uitgebreid.

BRUGGE, ARCHIEF VAN HET KADASTER, 209: *Mutatieschetsen*, Westkerke, 1885/8, 1904/2, 1937/19, 1942/10, 1944/1, 1946/6, 1947/7, 1957/2, 1958/6.

BRUGGE, ARCHIEF VAN HET KADASTER, 212: *Kadastrale Leggers*, Westkerke, artikels 386, 569, 1094, 1102, 1110.

RAB., *Archief van de Franse Hoofdbesturen in West-Vlaanderen, 1794-1814*, nr. 636: Verkoopakten van de domeingoederen, aff. 47, art. 3 (11 nivôse VI).

RAB., *Fonds Notariaat, Depot E. Van Hove, Brugge, 1964*, Notaris Charles Doudan, nr. 54, akte nr. 20 (8 februari 1834).

RAB., *Fonds Notariaat, Depot F. V. Caillie, Oostende, 1945*: Notaris Felix Van Caillie, nr. 41, akte nr. 6634, art. 90 en 112, resp. f. 29r en f. 135r-v (4 december 1862).

RAB., *Kaarten en plannen*, nr. 134: Fragmentaire kaart met de parochie Westkerke. Bijlage bij een nomerie van de Karthuizers van Brugge over de schade die hun boerderij te Westkerke leed ten gevolge van de aanleg van een nieuwe weg (1766).

RAB., *Kaarten en plannen*, nr. 616: Parcelaire kaart met boerderijen en landerijen te Westkerke in de watering Gistel-ambacht (1721).

RAB., *Kaarten en plannen van de collectie Karel Mestdagh*, nr. 1991: Plan parcellaire de la commune avec l'indication de ses sections, d'après terrier, dertiende beloop (19de eeuw).

RAB., *Kaarten en plannen van de collectie Karel Mestdagh*, nr. 1995 a: Carte fig. d'une ferme et de terres (1823).

RAB., *Kaarten en plattegronden van de watering van Blankenberge*, nr. 1355: *Kaart van een hofstede gelegen te Westkerke in de watering van Gistel-Oost over-de-Waere* (18de eeuw, copie van 1721).

RAB., *Kaarten en plattegronden van de watering van Blankenberge*, nr. 1356: *Kaart van een buitengoed gelegen te Westkerke* (19de eeuw).

RAB., *Omlopers Collectie Peper*, nr. 475, f. 75v en f. 83r-v (1697, aanvullingen tot 1777).

RAB., *Verzameling Oud Kerkarchief*, nr. 303: Handt-boeck van allen de hofsteden, landen, huysen, erven, renten ende obligatien van het Chartreusen clooster binnen Brugge soo van oudts als uyt den hoofde van St Obrecht comperende, beginnende met den eersten october van den jaere 1725, f. 107r – f. 113r (1725 e.v.).

DE GRAUWE J., *Chartreuses du Val de Grâce à Bruges*, (*Monasticon belge* III-IV, 1978, p. 1191-1230).

DEPUYDT R., *Een nieuwe lente, een nieuw geluid*, (*Oost over de Waere*, nr. 2, 1998, p. 50-52).

DEPUYDT R., *Het Reigersnest*, (*Oost over de Waere*, nr. 1, 1999, p. 26-29).

DEPUYDT R., *Tweehonderd jaar Van Iseghem's te Westkerke*, (*Oost over de Waere*, nr. 2, 1999, p. 52).

radvormige uilengaten in de puntgevels aan de zuid- en noordzijde. Centraal korfboogpoort aan de oostzijde. Vernieuwde dakkap en -gebintes.
Ten zuiden van het erf de in 1937 opgetrokken hangar.

Het domein omvat achter in het buitengoed een *boomgaard* met perspectief op een beschermend polderbosje, waardoor het microklimaat rond het buitengoed moest worden beschermd tegen de gure polderwind. Het *polderbos* wordt bewoond door een reigerkolonie, die er sinds de tweede wereldoorlog constant aanwezig geweest is. Vorig jaar telde de kolonie 34 nesten, nu een zeventigtal.

Centraal in het polderbos ligt een grillig gevormde *vijverpartij*, die voorbij een stenen brugje verlengd en gebetoneerd werd om erin te zwemmen, cf. de huidige bewoner. In het verlengde van de vijver in oostelijk richting ligt een bomput uit de tweede wereldoorlog. De afwatering gebeurt in westelijke richting naar het Leedje.

In het domein is een vrij gevarieerd bomenbestand aanwezig : Zomereik, Zoete Kers, Canadapopulieren, Platanen, Gewone Es, Meidoorn, Elzen langs de gracht. Opvallend is het hakhout van Iep, dat terug uitgelopen is op de stobben. Ook hier zijn de Iepen, nochtans een goede poldersoort, aangetast door de Iepespintkever. Het volledige perceel is omringd met een gracht en is relatief vochtig. Speenkruid, Kleefkruid, en Robertskruid komen er frequent. De Sneeuwkllokjes, Narcissen, Lelietjes van dalen en Boshyacinten zijn wellicht aangeplant. De toegang tot het beboste deel is aangeplant met Paardekastanjes in een kort dreefverband. Het zijn de geboortebomen van de oudere broers van de huidige bewoner; ze werden na de oorlog aangeplant, in de heraanleg van het geheel.

Ook de *moestuin* met centraal pad werd toen heraanlegd. Immers na de oorlog, wordt sterk teruggegrepen naar de weldaad van het platteland, waarbij de functionele herinrichting en bestemming van de tuin, dikwijls nieuwe impulsen krijgt. De oostelijke zijde van de moestuin is gedeeltelijk afgeschermd door een muur. De noordelijke zijde was afgeschermd door het bos, en een beukenhaag tussen de boomgaard en de moestuin. Op de uiteinden van het pad door de moestuin en in dezelfde as ter hoogte van de toegangsdreef tot het bos accentueren drie stenen poorttoegangen, de aswerking die betracht is bij de totale heraanleg.

Het pad wordt geflankeerd door een oude Buxushaag. In de vroegere platte kassen staan verschillende Esdoornen ingezaaid. Langs het pad in de moestuin, vormen betonnen palen met horizontale ijzeren roedes, het raamwerk voor verdwenen leifruitbomen. Momenteel staat de moestuin vol geplant met halfstam fruitbomen, dit in vervanging van de hoogstamfruitbomen die de weide tussen het huis en het bos sierden. Slechts enkele exemplaren van deze hoogstammen zijn nog bewaard gebleven.

In het *grasveld* ten noorden achter het hoofdgebouw zijn twee waterputten opgemetseld met een stenen ronde kuip en overdekt met een tentvormig pannendak.

De bodemkaart ondersteunt perfect de hypothese van het "schaepgoet", gezien de ligging van de gebouwen op de noordelijke grens van de zandige wig, die de polder insnijdt, om te eindigen met de zandige opduiking van Gistel. Bovendien staan de gebouwen net ingeplant op de grens van het zandig gebied, terwijl de locatie van het huidige polderbos zich reeds in de polderstreek bevindt. De "schaapjes op het droge hebben" was sinds de vroegste occupatiegeschiedenis immers geen loos begrip. De eerste vaste woonsten werden dan ook opgetrokken aan de rand van de polderstreek, waaruit niet zelden nieuwe kernen ontstonden.

- als omvattend de voormalige hovenierswoning daterend uit het eerste kwart van de 19de eeuw en verbouwd in 1885, met segmentboogvormige galerij voorheen gebruikt als schuifbergplaats, deels dichtgebouwd in 1947. Samen met de nieuwe hovenierswoning en de bijgebouwen van 1947, opgetrokken in historiserende stijl naar ontwerp van de Oostendse architect S. Smis, opgesteld in U-vorm rond een binnentuin in aansluiting bij het hoofdgebouw en integraal deel uitmakend van het complex.
- als omvattend een historische polderhoeve, uitgebaat als pachthoeve behorend bij het buitengoed; in 1885 ervan gescheiden door twee bakstenen muren die de binnenerven afsluiten. Bestaande uit o.m. een imposante L-vormige wagenhuis- en stalvleugel, een boerenhuis, zomerkeuken met bakhuis en een vrijstaande schuur. De afzonderlijke hoevegebouwen bewaren een gaaf 17de-, 18de- of 19de-eeuwse volume en indeling. Het driedelige wagenhuis en de dwarse stalvleugel hebben een 17de-eeuwse kern; het boerenhuis met opkamer dateert uit het laatste kwart van de 18de eeuw; de zomerkeuken met bakhuis en de grote schuur met typerende radvormige uilengaten werden opgetrokken in 1885.

De **socio-culturele** waarde wordt als volgt omschreven:

- als omvattend een hoofdgebouw, in kern 18de-eeuws, met dienstgebouwen, zijnde een eenvoudig maar verzorgd voorbeeld van een buitenverblijf dat door welstellenden, woonachtig en/of werkzaam in de grote kuststad Oostende, in het nabije en toch landelijke Oudenburg, in casu de deelgemeente Westkerke, in de 19de en begin van de 20ste eeuw werd opgetrokken of verworven.
- als zijnde een complex met een beeldbepalende ligging in het omringend landelijk gebied, versterkt door de ligging op het einde van een lange dreef en de aanwezigheid van het bos waarin het reigerreservaat aan de noordzijde van het domein.

Dient beschermd te worden als **dorpsgezicht** omwille van het algemeen belang gevormd door de **socio-culturele** waarde:

Het domein "t Reigersnest" omvattende de dreef, de voor- en binnentuin, het erf, de binnenerven en scheidingsmuren tussen de hoeve en het hoofdgebouw; tevens de boomgaard, het bos met vijverpartij, de moestuin met centraal pad en het grasveld gelegen te Westkerke, Oude Gistelweg nr. 29, 31-33, bekend ten kadaster, Oudenburg, 4de afdeling, sectie A, perceelnummers 892 p, 892 r, 892 s, 893 f, 894 g (deel), 895 l, 896 e, 896 k (deel), 900 b (deel), 903 (deel), 904 a (deel), 907 a (deel).

De **socio-culturele** waarde wordt als volgt omschreven:

- als zijnde een buitengoed als geheel, met alle voorzieningen voor het buitenleven, in casu onder meer moestuin, boomgaard en beschermend bos. De site, met zijn specifieke ligging op de zandstreek-polderovergang, is geëvolueerd van zuiver functioneel "schaepgoet", tot buitengoed van historisch belang. De latere verzelfstandiging van de hoeve, met nog steeds een sterke verweving, maakt het verhaal compleet.

JURIDISCHE TOESTAND

- Het buitengoed en de hoeve liggen op het gewestplan deels in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, met name voor wat de bebouwing en de directe omgeving betreft (dreef, tuin en binnenerven). Het gebied ten noorden en ten oosten daarvan, behorend tot het domein (o.m. boomgaard, bos met vijver en moestuin), is aangeduid als natuurreservaat. Het ontwerp-plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan stelt een aantal wijzigingen voor (goedgekeurd door de Vlaamse Regering, ligt momenteel voor bij de Raad van State). Zo zou ten westen van het domein 't Reigersnest een bufferzone worden aangeduid.
- Er is geen B.P.A. van toepassing.

DOELSTELLING VAN DE BESCHERMING

- Behoud, onderhoud en eventuele restauratie van het als monument voorgestelde buitengoed "t Reigersnest" omfattende het hoofdgebouw, de voormalige en nieuwe hovenierswoning met bijgebouwen; tevens de bijhorende hoeve bestaande uit boerenhuis, wagenhuis- en stalvleugel, schuur, zomerkeuken met bakhuis.
- Behoud en onderhoud van het als dorpsgezicht voorgestelde domein "t Reigersnest" omfattende de dreef, de voor- en binnentuin, het erf, de binnenerven en scheidingsmuren tussen de hoeve en het hoofdgebouw; tevens de dreef, de boomgaard, het grasveld, het bos met de vijverpartij en de moestuin met centraal pad.

GEMOTIVEERD ADVIES

Dient beschermd te worden als **monument** omwille van het algemeen belang gevormd door de **historische** en de **socio-culturele** waarde:

Het buitengoed "t Reigersnest" omfattende het hoofdgebouw, de voormalige en nieuwe hovenierswoning met bijgebouwen en hondenhok, de hoeve met het boerenhuis, wagenhuis- en stalvleugel, de schuur, de zomerkeuken met bakhuis, gelegen te Westkerke, Oude Gistelweg nr. 29, 31-33, bekend ten kadaster, Oudenburg, 4de afdeling, sectie A, perceelnummers 894 g (deel), 894 h, 896 k (deel).

De **historische** waarde, in casu ook de **architectuurhistorische** waarde wordt als volgt omschreven:

- als zijnde een buitengoed met bijhorende pachthoeve waarvan de bouwgeschiedenis teruggaat tot de 17de eeuw, wellicht zelfs ouder, behorend tot de voormalige eigendom van de Kartuziers van het klooster van Genadedal (Brugge); wellicht in oorsprong opgetrokken als een 'oud schapengoed' en dus belangrijke getuige van de inpolderingen door de kloosterordes vanaf de middeleeuwen.
- als omvattend een hoofdgebouw vermoedelijk opklimmend tot het laatste kwart van de 18de eeuw, als eenvoudig maar verzorgd voorbeeld van laatclassicistische stijl. Behoudt zijn opmerkelijk verfijnd schrijnwerk, cf. de 18de-eeuwse schuiframen met grote roedeverdeling. Markerend is de aangebouwde huiskapel daterend van ca. 1885 met fraai uitgewerkte rondboogvensters met spitsboogmotief in de ijzeren roedeverdeling. Het interieur van woning en kapel bewaart grotendeels zijn 19de-eeuwse afwerking, cf. veelkleurige cementtegelvloeren in decoratieve patronen, eenvoudige schouwen en stucplafonds.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Bos en Groen
Graaf de Ferrarisgebouw



Koning Albert II-laan 20/8
1000 Brussel
Tel. 02/553.81.02
Fax. 02/553.81.05

Bosbeheersplan

Bosdecreet van 13 juni 1990 – art. 43 § 3

Registratienr. : _____
Eigenaarsnr. : _____

(BVR 04.12.91 betreffende het vaststellen van beheersplannen in privé-bossen, bijlage II)
Dit formulier is enkel te gebruiken voor privé-bos.

1. IDENTIFICATIE VAN HET BOS

EIGENDOM

Naam van het bos: Reigersnest

Ligging:

Gemeente: Oudenburg

Deelgemeente(n): Westkerke

Wijk, gehucht: /

Straat, meest nabije straat of ander goed herkenningpunt: Oude Gistelweg 29, 31, 33

Oppervlakte in beheerplan: 1,9 ha bos (kadasterperceel = 21.023m², deel gazon)

Zonering op het gewestplan: Natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat

Zakelijke of persoonlijke rechten die gelden op het bosdomein: geen bijzondere rechten

Bijzondere bescherming en ligging in speciale beschermingszones:

- Het bosdomein is niet gelegen binnen een speciale beschermingszone (VEN, IVON, Ramsargebied, vogelrichtlijngebied, habitatrictlijngebied, beschermd landschap).
- Het domein maakt deel uit van een beschermd monument, stads- en dorpsgezicht sinds 02-05-2002 (historiek: zie bijlage).

Aanduiding volgens de biologische waarderingskaart:

W = biologisch waardevol

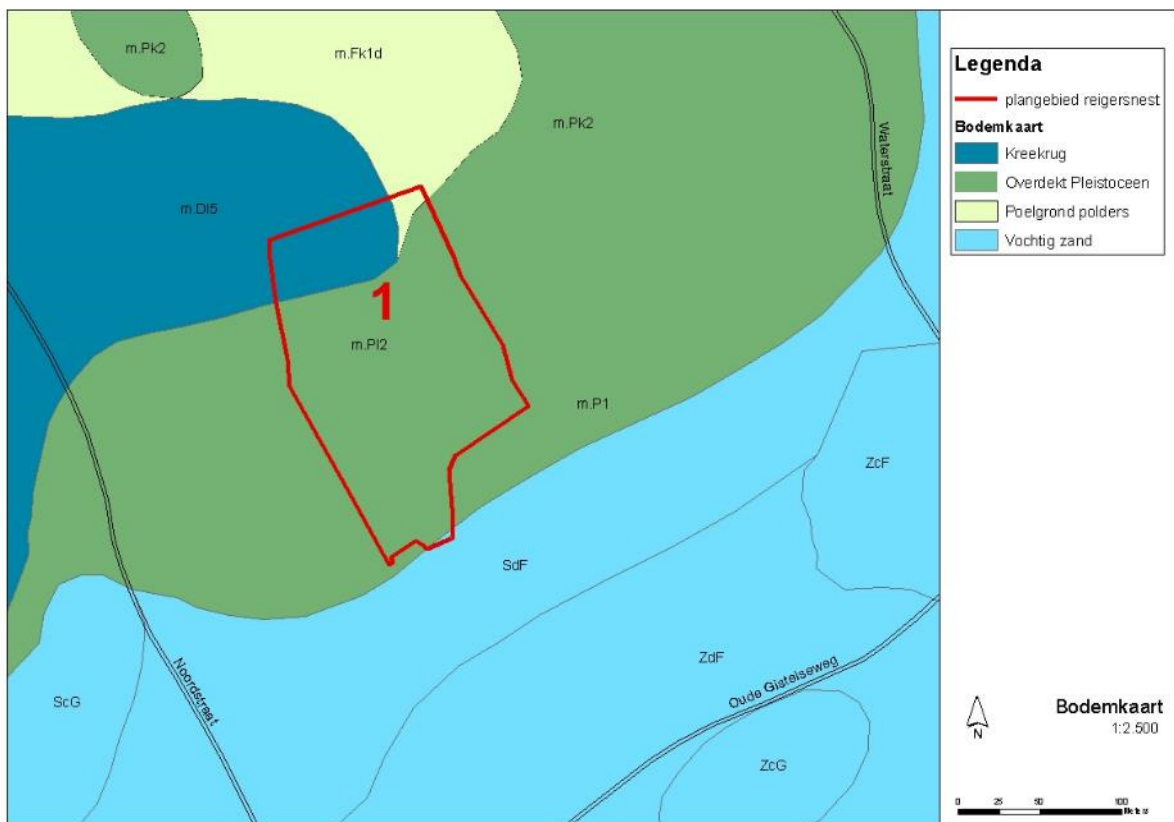
KpK = kasteelpark

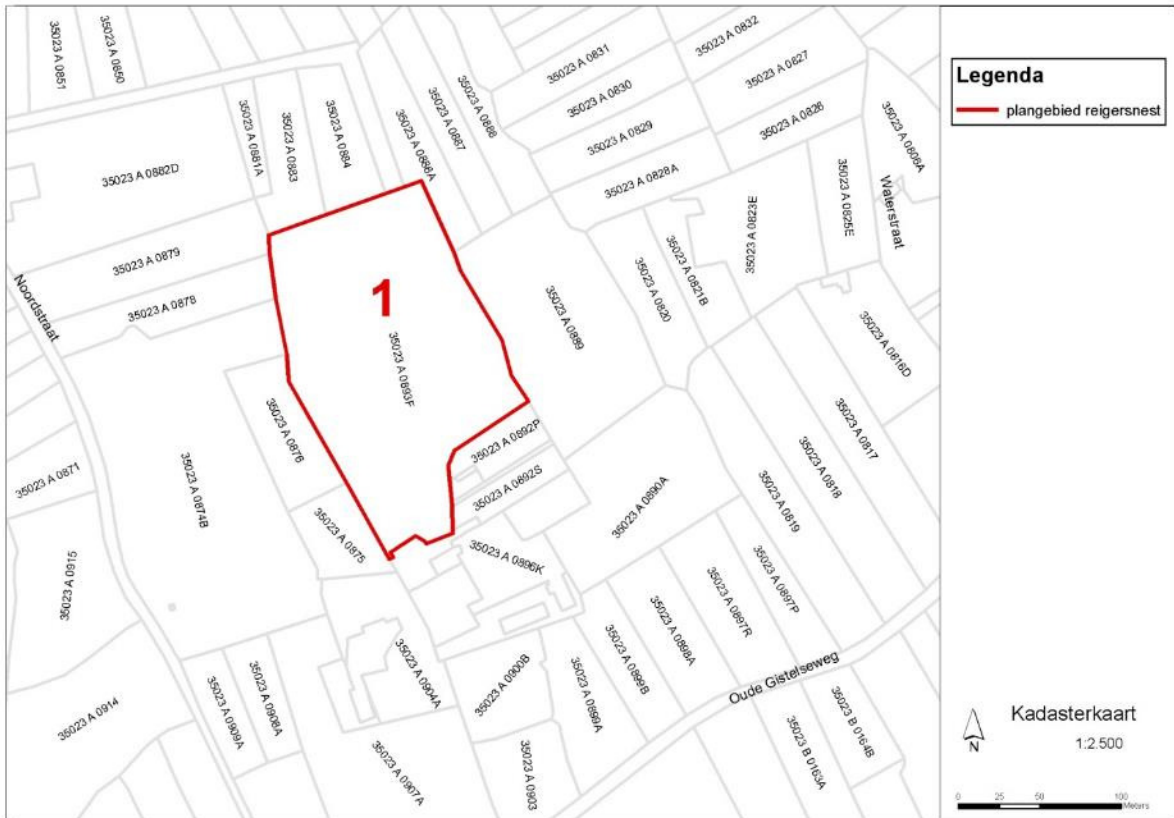
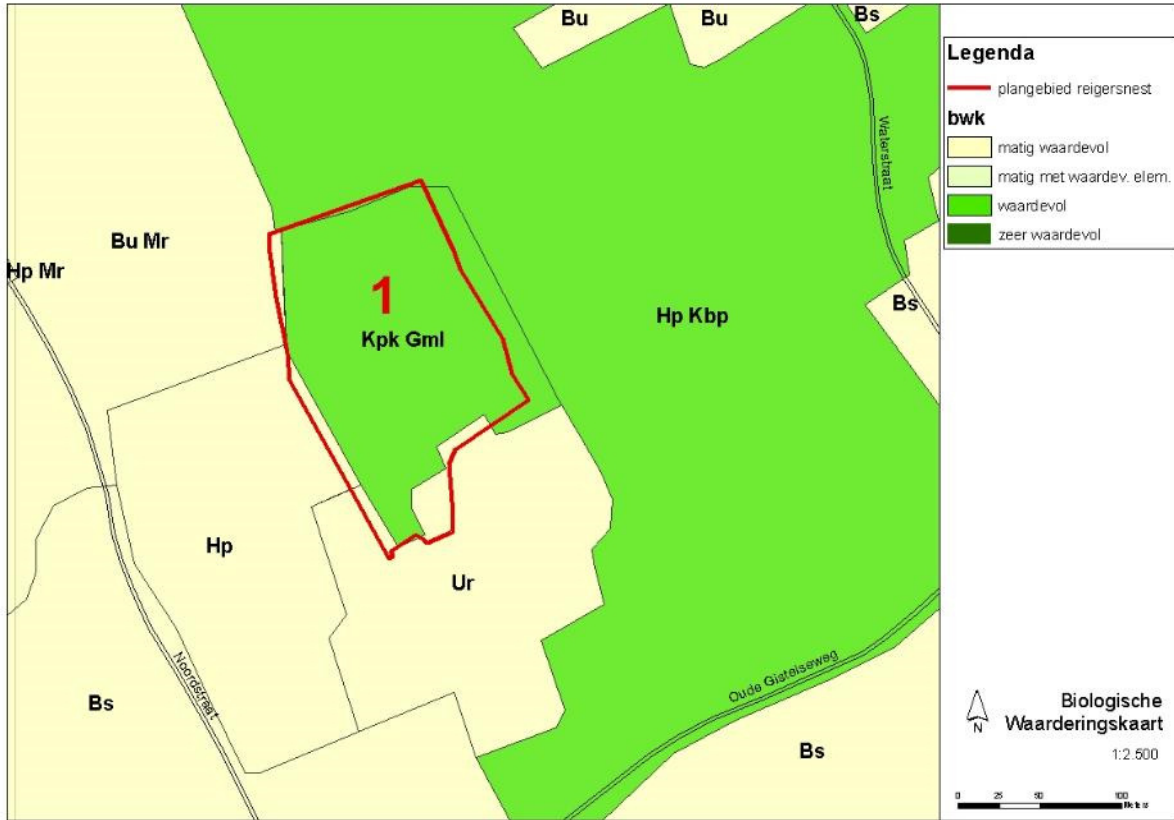
Gml = gemengd loofhout

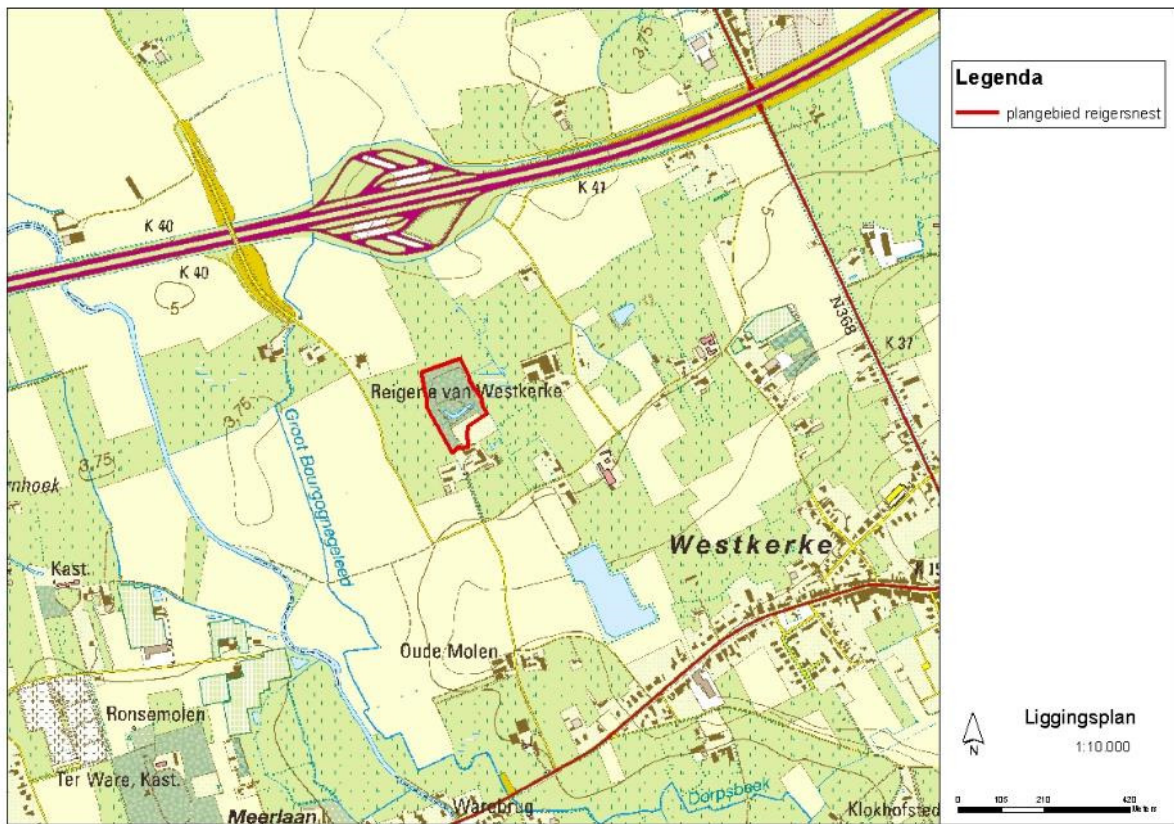
Bodemkaart:

Bodems van de polderstreek: Westelijk Middelland

van N naar Z: mDI5 (overdekte kreekrug), mPI2, mP1 (overdekt pleistoceen)









Legenda

— plangebied reigersnest



Luchtfoto
1:5.000





't Reigersnest . Historiek

De hoeve, het hoofdgebouw en de aanpalende hovenierswoning van “'t Reigersnest” kennen een lange bouwgeschiedenis, die teruggaat tot de zeventiende eeuw, wellicht zelfs ouder.

Een ommeloper van 1684 vermeldt een eigendom van de Kartuziers van het Genadedal in Brugge: een “Hofstede van de Chartreuzen”, of “Oudt Schaepgoet”, met boomgaard. Mogelijk ligt hier de oorsprong van de benaming van de zuidvleugel van de hoeve: de schaapstal. Nauwkeurig op de grens van zandstreek en polder ingeplant, past deze nederzetting in de inpolderingen die door de kloosterorden in de middeleeuwen werden begonnen. Op de oudste Ferrariskaart der Nederlanden (1770-1778) zijn een L-vormige hoeve en losstaand hoofdgebouw te zien.

In het gebouw vinden we nog twee interessante data: -1731- gebakken in een vloertegel van de voutekamer in de hovenierswoning; waarschijnlijk een hergebruikte tegel uit een vroeger gebouw, - en 1798- gegrift in een balk van het gebinte van de koestal.

Het gebouw werd verbeurd verklaard tijdens de Franse Revolutie en in 1800 verkocht als een “Casteelgoed ende Hofstede”. De hoeve sluit nu aan bij het hoofdgebouw dat aan de westzijde met een haakse vleugel werd uitgebreid. Ten noorden werd een vijver aangelegd.

In 1885 werd de scheidingsmuur opgetrokken tussen hoeve en buitengoed. Ook de schuur, zomerkeuken met bakhuis en huiskapel werden dan gebouwd. De naam is nu de “Campagne van Westkerke”.

In 1914-1918 vestigde het Duitse Oppercommando er de telefooncentrale voor de troepen aan de IJzer. Een geschilderde tekst op de zolderverdieping “Hotel Heinrich Hoffmann” herinnert aan deze periode.

In 1944 kwam, na volledige uitroeiing van het bosbestand in de Westhoek, de reigerskolonie tot stand in Westkerke. Vandaar de benaming “'t Reigersnest” of de “Reigerie van Westkerke”.

In 1947 werd de nieuwe hovenierswoning gebouwd, alsook de vogelkooi tussen de wagenplaatsen.

“'t Reigersnest” is sinds 2002 een beschermd monument en dorpsgezicht.



‘t Reigersnest . De Reigerie van Westkerke

Een reigerie is een broedplaats voor reigers en/of aanverwante soorten. In Westkerke broeden Blauwe Reigers (*Ardea cinerea*). De Reigerie van Westkerke telt een 50-tal reigersneden in de kruinen van hoge bomen van 15 tot 25 meter. De reiger broedt in kolonies.

KENMERKEN

De Blauwe Reiger is de meest algemene reigersoort: grotendeels grijs, met witte kop en hals en zwarte kuif. De jonge dieren hebben een grijze kruin.

Grootte: lichaam is net iets groter dan een kip, maar de lengte van snavel- tot staartpunt is zowat 90 cm en de spanwijdte van de vleugels 165 cm.

De vlucht is langzaam en majestueus, steeds met sterk gebogen vleugels en ingetrokken hals. De vogel staat vaak stil in het water met hals uitgestrekt of ingetrokken.

JAARKALENDER

Januari/Februari

Als de winter niet te streng is komen de eerste reigers aan in de kolonie. Nestbouw.

De sneeuwkllokjes bloeien.

Maart

Meestal bezetten de mannetjes eerst de nesten. Ongeveer zeven dagen na de paarvorming begint de eileg. Meestal zijn er 4 - 5 eieren per nest. De broedperiode is ongeveer 28 dagen.

April

De eerste jongen worden geboren. Met een castagnettenachtig geklepper bedelen de jongen om voedsel.

In het bos bloeien diverse variëteiten narcissen.

Mei

Zeer grote activiteit in de kolonie. De ouders vliegen af en aan. Hun prooien slaan ze op in de krop. Op het nest braken ze het voedsel opnieuw uit: vis, kikkers, muizen, mollen en regenwormen. In jaren van voedselschaarste of wanneer één van de ouders verongelukt is geldt de wet van de sterkste. De grootste jongen, diegenen die het oudst zijn en dus een groeivoorsprong hebben, kieperen de kleinsten uit het nest. Pas na zes weken zijn de jongen vliegvlug. We zien vlieg oefeningen van de jongen in de omgeving van het nest.

In het bos bloeien de boshyacinten.

Augustus tot januari

In deze periode zijn er geen reigers meer in de kolonie.

Sommige vogels trekken tot in Spanje, anderen overwinteren in de polders. Streng winterweer kan fataal zijn. Bij zacht winterweer zien we eind januari de meeste reigers terug in de omgeving van de broedplaats.

- Sperperiode ter bescherming van de reigers: februari tot juni.
- Aan- en afvliegen van de reigers wordt gedurende sperperiode best geobserveerd van de E40 parkeerplaats tussen Gistel en Oudenburg.
- De Reigerie van Westkerke is beperkt toegankelijk buiten de sperperiode.





Addendum 11 ZEN Erfgoed – beschermd dorpsgezicht 't Reigersnest (MB 6/09/2002) – goedgekeurd 29/10/2019.

De omgeving van 't Reigersnest is beschermd als dorpsgezicht omwille van de socio-culturele waarde.

Het domein "'t Reigersnest" omfattende de dreef, de voor- en binnentuin, het erf, de binnenerven en scheidingsmuren tussen de hoeve en het hoofdgebouw; tevens de boomgaard, het bos met vijverpartij, de moestuin met centraal pad en het grasveld.

Voor het domein is er een goedgekeurd beheersplan (2 mei 2016). Op p. 19-21 van het beheersplan zijn de verschillende landschappelijke elementen met erfgoedwaarde beschreven. Voor volgende landschapselementen vraagt de eigenaar het ZEN-statuut aan.

De verschillende elementen hebben geen doorslaggeven economisch nut. Het onderhoud en de instandhouding van de verschillende elementen vraagt bijzonder beheer.

De nummers voor de verschillende elementen verwijst naar het nummer op de kaart achteraan de nota.

1. Vijver



2. Toegangsreef (paardenkastanjes)



3. Boomgaard



4. Restant dreef ten noorden van woning 33 (nog enkele paardenkastanjes)



5. Taxusmassief voor woning 33.



6. Talrijke veteranenbomen:

In het bos staan diverse bomen met grote omvang. Niet iedere plataan, eik,... is gefotografeerd. Kan dit volledig bosje als ZEN beschouwd worden of enkel onderstaande bomen/boomsoorten?

Meidoorn (nabij taxusmassief)



Zwarte notelaar



Platanen (10-tal)



Eiken (met 10tallen nesten van reigers)



Haagbeuken (verschillende)



Geknotte linde (1)



Den (1)



Oude kerselaar (nabij woning)



Tientallen boskersen (in bos)



7. Oude buxus nabij moestuin + buxushagen

Hagen structureren in de historisch boomgaard



8. Stenen brug over vijver

- De brug is eerder een folie. De vijver is niet omsluitend en vorm dan ook geen eiland. Het louter een brug over een vijver.



9. Hondenhok met hekken.



10. Moestuinmuur (+ leifruit) + ramen

Deze muur heeft geen afsluitende functie. Muur staat in midden van tuin.



Onderstaande muur heeft een gedeeltelijke afsluitende functie maar links en rechts van de muur is gewoon doorgang naar de achterliggende akker indien over de langsgracht wordt gesprongen. Muur schermt m.a.w. wel af maar sluit het domein niet integraal af.





Om de opbrengst van het leifruit te verhogen werden ramen voor de muren geplaatst. Deze authentieke ramen zijn nog aanwezig en wenst de eigenaar de herstellen en opnieuw gebruiken.



11. Haag in beuk

De beuken hebben uitzonderlijke afmetingen voor een haag.





